

DZIENNIK PATRYOTYCZNYCH POLITYKOW.

W Lwowie Dnia 14go Kwietnia 1793.

N^{ro.} 28.

Z POLSKI.

Pewne Wiadomości.

Konfederacya Generalna przez wyrok swoy pod dniem 19 Marca Woienną Kommissją na Wielkie Xięstwo Litewskie ustanowiła.

Uniwersał Konfederacyi Generalncy Litewskiej, względem przychodniow Francuzkich.

Konfed. Gen. Wolna W. X. Lit.
Niewidzi potrzeby wy-
szczegulnienia tych okro-

nych skutków, które źle wyrozumiana równość, i zbyt-
tecznie użyta wolność, ściga-
ją na kraie zwykła hańbiące
społeczność ludzką. W kra-
iach zagranicznych przykła-
dy, nie mogą od urodzone-
go w wolności Polaka zyski-
wać pochwały, owszem, że
od każdego są wzgardzane-
mi, miłość iedności brater-
skiej, i świętość panującej
Religii, nas wżyskich nay-
mocniey zapewnia; a kiedy

lii

iad

iad ten, truiący wszelką społeczną, iuż i ku granicom Państwa naszego coraz przybliżyć się zdaie, nie możemy być tak nieczulemi, abyśmy i zacnych wipól-braci naszych, o tym wczesnie nieostrzegli, i przywoitych do usunięcia szkodliwej powszechności zarazy nieprzedsięwzięli środków. Dla czego obligujemy JW. Szymona Korwina Kossakowskiego Hetmana W. X. Lit. ażeby do wszystkich pogranicznych kommend wydał najsurowsze rozkazy, iżby ci, pilnie strzegli wkradania się do granic W. X. Lit. iakiegokolwiek bądź stopnia, płci, nazwiska Francuzow, którzyby, albo paszportami od Xiążąt emigrantów Francuzkich, albo niezmyślonymi zaświadczeniami ministrów, zesłemu Królowi Ludw. XVI. akkredytowanych, opatrzeni niebyli. Weszłych zaś i gdziekolwiek ukrywających się bez przyzwoitego zaświadczenia, i zaręczenia o ich konduicie Francuzow, ażeby imali, i pod konwoiem z granic W. X. Lit. do najbliższych kom-

mend wojskowych odprowadzali. Niemnieyszą czulość i bacznosc, tak Kommissyi Skarbowey, po wszystkich komorach celnych i przykomorach, iako też mieyscowym Konfederacyom W. X. Lit. po wszystkich mieyscach respective twego Wdztwa czy Powiatu, mieć zalecamy; iżby wszelkim przychodniom Francuzom, iako burzycielom spokoynosci w granice Narodu Lit. wchodzić, tym bardziey mieyscić się niedozwalali, a dosledzonych do najbliższych odsyłali kommend. (Reszta potym.)

Z AUSTRYI.

Pewne wiadomości.

Dnia 4 Kwietnia przez Oberlieutenanta Loudonowskich Wolontariuszów Dornfeldta od Feldmarszałka Xięcia de Coburg do J. C. K. MCi wysłanego miła nowina przysłana jest, iż dnia 25 Marca nieprzyjaciel z Miasta, i zamku Namur wyszedł, i że Miasto, i Forteca Antwerpia po uporczywej potyczce części wojska

ścią pogłoska o nacieraniu wojska Pruskiego, częścią uważanie obrotów korpusu wojska Generała Wurmsfera naszego przyścia oczekiwać mu nie dały, boby prawie zupełnie od Landau przeciętym został, przeto już o 8 godzinie z rana w Speyer we dwóch różnych miejscach dym widać było, i zaraz potem od przechodzących wieśniaków dowiedzieliśmy się, iż nieprzyjaciel już Speyer porzucił, a nawet swe magazyny podpalił, i do Landau najszybciej cofnął się.

Przeprawa wojska naszego poczęła dnia 31 o 2 godzinie po południu aż do wieczora nastąpiła, i żołnierze do Speyer weszli, gdzie sam Generał Wurmsfer główną sobie kwaterę obrał.

Pułkownik Souel de Pellegrini natychmiast ze Speyer ku okolicy Germersheim, i Pułkownik Xiążę Hohenloe od Dragonow Waldek w okolicę Renu Türkheim z wojskiem wysłani byli, ażeby za uciekającym nieprzyjacielem gonili.

W Magazynach nieprzyjacielskich w Speyer nic nie uszło pożaru ognia iak tylko mały zapas owśa, a przeciwnie przez naszą dnia 31. nastąpioną przeprawę pozorny zamiysł nieprzyjacielski w przeysciu za Speyer-Bach zupełnie śpełził. Przy Ketsch iak najszybciej rozporządzenia do zrobienia natychmiast mostu uczyniono, a Generał Hrabia Wurmsfer ieszcze przeyscia reszty swoich batalionow, a osobliwie wojsk Hessen Darmstadckich przy moście Fridachaimer znaydujących się oczekiwał, ażeby potem z korpułem wojska daley posunął się.

J. C. K. MC. przy zniesieniu Godności Referendarza Stanu ostatnią razą nakazany Barona de Spielmann na potwierdzenie twego najszybciejszego ukontentowania z iego długich i pracowitych ważnych usług czynionych swym aktualnym tajnym Konsiliarzem mianować raczył.

Wielu Austryackich rodaków z miłości ku Ojczyźnie

znie
sklad
wien
szów
wprz
Kr.
tym
iż c
na
prze
dać
ne
nia
skaw
pism
3. t.
ney
iż ie
pufu
tali
wizy
pod
nant
maia
Korp
dane
Korr
durb
razo
plan
nien
iuz
liczn
wu

znie Najjaśnieyszemu Panu składkę pieniężną, na wystawienie korpusu wolontariuszów ofiarowali, i już na to wprzód Summę 4955 Ryń 15 Kr. do Rąk J. C. MCi z tym zapewnieniem oddali, iż co tylko potrzeba będzie na utrzymanie 1500 ludzi, przez subskrypcją na to składać się przyrzekają. Te wierne i przychylnie oświadczenia J. C. K. MC. nietylko łaskawie przyjąć, ale też przez pismo Gabinetowe pod dniem 3. t. m. Nadworney, i wojennej Radzie nakazać raczył, iż iednemu Batalionowi korpusu wolontariuszów z 2 Batalionów Infanteryi, i 4 Dwizyi Huzarów składać się, i pod kommandą Oberstlientnanta Kneševich wystawić się mającego, imię Wiedeńskiego Korpusu Wolontariuszów nadane, i u żołnierzów tegoż Korpusu na iedney części munduru na blasze toż imię wyrażone być ma. Obfzerny plan tego zamyślu z wyrażeniem tych, którzy się na to już podpisali, wkrodcie okolicznie ogłosi się.

Dobrowolne składki znowu w Wiedeńskiej Gazecie

pod 6. Kwietnia to stron zajmują, między któremi te znajdują się, od uprzywileiowanej kompanii Fiumskiej i Triestskiej 6666 Ryń. 40 Kr. od Gorników Schmólnieckich 5243 Ryń. 18. Kr. od J. K. W. Arcyksięcia Ferdynanda Gubernatora Mediolańskiego 30000 Zł. Ryń. od J. K. W. Maryi Beaty Żony Jego 10000 Zł. Ryń. od Duchowieństwa Ensfkiego 6696 Zł. Ryń. 23 Kr. od Xięcia Biskupa Paflawskiego 10000 Ryń. od Miasta Steyer 5400 Zł. Ryń.

Kontynuacya decyzji pod 31. Marca r. b. względem pożyczania złota i srebra niemonetnego

Podług tego Najwyższego ułożenia właściwe warunki tego patriotycznego pożyczania całej Publiczności wszystkich Niemieckich, i Węgierskich Dziedzicznych Kraiów niniejszemi obwieszczaią się.

1mo. Wolno jest każdemu na to patriotyczne pożyczanie poświęcić swoje złote i srebrne naczynia, lub inne sprzęty iakiey bądź formy, i kształtu, wyjąwszy tylko iedynie C. K. Konwencjonalną Monetę, i te tu w Wiedniu do C. K. Głownego Menniczy-

cznego Urzędu, lub gdzieby tych niebyło, do Urzędów złoto i srebro wykupujących przystawić, gdzie takowe złoto lub srebro najpunctualniey odważone, stopione, i do fainu w ogniu próbowane będzie. Każdey osobie toż przystawiający wolno jest być nie tylko przy odważeniu, ale też i przy samym topieniu, i kazać sobie dać próbę z tygla, ażeby w przypadku wątpliwości iakiey względem próby szczerego złota lub srebra nieparcialney drugiey próby u Cef. Krol. Głownego Probierza żądać, i oneż czynić kazać mogła.

Z FRANCYI.

Pewne wiadomości.

Na Sessyi dnia 17 Marca ieszczce następujące Dekreta ferowane były. Dobra Powszeczne na głowy tych ludzi podzielone będą, którzy żadney własności, albo mniej nad 100 Liwrów dochodów mają. Cudzoziemcy, którzy się względem swey osiadłości, lub interesów wywieść nie-

moga, z Państwa Rzpltey wygnani być mają. Minister sprawiedliwości podług 10 punktów iemu komunikować się mających swóy Urząd względem napaści dnia 16 w Orleans popelnionych sprawować powinien. W 8 dni po obwieszczeniu tego Dekretu każdy obywatel, któryby emigranta, lub Xiędza poznał, który z Kraiu wygnanym będąc, do Francyi powrocił, ma prawo go aresztować, i do więzienia Departamentowego prowadzić kazać. W przypadku zaś tym, gdy aresztowana osoba przekonaną będzie, iż ona Emigrantem, lub Xiędzem z kraiu wypędzonym jest, w 24 godzin ścięta być powinna.

Na Sessyi dnia 19go Administratorowie Departamentu des deux Servres na piśmie donieśli, iż Przeciwna Rewolucia im także grozi. List Kommissarzów w Niderlandach wyraża, iż Generałowie Lanoue i Stengel z Urzędu złożeni zostali. Extraordinaryni Deputaci z Lugdu-
nu donieśli, iż tam niespo-
koy-

koyno
nawia
prof
ków
dnia
Depa
Loire
przy
Powi
ucier
miej
inne
fzeru
walo
dnak
Saun
ich
cenis
fzeg
wane
mat
list
dnie
tany
tey
caz
wi,
burg
wos
uwa
n na
kto
niep
dzi

koyności od czasu do czasu odnawiają się, a zatym Konwencyi proszą, ażeby surowych szródków użyła. List z Angers dnia 17 Marca doniósł, iż Departamenta Mayenne, i Loire do ostatniego punktu przyprowadzone zostały, iż Powiat Florent najpierwey ucierpiał, zbuntowani główne miejsce Chollet odebrali, i inne woysko do Vihiers marszeruie, i to Miasto splądrowało. Chemil z Chollet iednakowego losu doznaie, Saumur teraz obiectwem ich obruzenia się jest. Anenis w Departamencie Niższego Loire od 8 dni blokowane zostaie, zkąd huk armat slyszec się daie. Także list Generała Dumourier pod dniem 18ym z Tirlemont czytany był, w którym on o tey potyczce, iakby dla Francuzów bardzo zyskowney mówi, iednak Xięciu de Co-burg, i Austriakóm sprawiedliwość oddaie. Cambon tę uwagę uczynił, iak rzeczy u nas idą, to 300000 ludzi, któreśmy przeciw obcemu nieprzyjacielowi wyprowadzić chcieli, wewnątrz na

woynę domową użyć potrzeba będzie, proponował więc, ażeby wszelkiey korespondencyi z cudzoziemcami zakazano. Jean Debry ustanowienie Deputacyi projektował, któraby o wszystkich nieprzyjaciolach w Rzpltey znajdujących się wszelkiey możney informacyi zasiagała. Garnier de Saint mówił: iż polityczne sekretne zaboystwa szrodkami inż przez puł przedsięwziętemi są, wniósł więc to, ażeby wszyscy cudzoziemcy do wyjścia z Państwa Rzpltey przymuszeni byli, wyiawszy tych, którzy przed 14 Lipca 1789 we Francyi osiedli. Lasource obrzydliwości różne, i nierozumne rzeczy o cudzoziemcach, a osobliwie o Angielczykach powiadał. Narodowa Konwencja zatym udekretowała, ażeby Dyplomatyczna Deputacja o tym obiectwie relacją dnia następującego uczyniła. Duhem przypomniał, iż dostał listy, że w Bapaume Kommissarzow Narodowey Konwencyi wyszydzono. Potym na wniosek Bauvais Dekret względem

dem pomocy dania potrzebnym w 14 artykułach skonkludowano. Z Relacji nad dochodzeniem przypadków z 9 na 10 Marca wydanych od Ministra Sprawiedliwości uczynioney żądnej dobrej nadziei o posłuszeństwie Paryzkich Sekcyi wnieść sobie niemożna. Sekcja Finisterre oświadczyła się nawet, iż wzięciu do areztu Lassowskiego obronną ręką oparłaby się. Nakoniec na przelożenie Cambacères Dekret w 10 artykułach przeciw buntom w Departamentach okazującym się ustanowiono.

Na Seffyi dnia 20 Relacją pisaną do Ministra zagranicznych Interessów względem surowych szrodków w Hiszpanii przeciw Francuzom tamże znajdującym się użytych czytano. Inny list pod dniem 18. z Bruxelli Kommissarza Gouffuin był czytany, który o boyce między Austriakami, szczególniej zaś między Kawalerią w dwóch dniach przeszłych przez Dumouriera niby poduszczoney namienia. Le page uwiadomia o gwałtownym

wzburzeniu się Pospolstwa w Montargis z okazji rekrutowania, tak dalece, iż Zwierzchności ustanowione bardzo źle traktowano. Kupa iedna wpadła na Manuela, który do tego miejsca, w którym się urodził, żeby tam dalekim będąc od interessów spokojnie żył, udał się. Lecz ós razami zranionego do publicznego więzienia zaprowadzić musiano, żeby go od wściekłego motłoku wyrwano. Dekretowano więc, ażeby to doniesienie do Deputacyi powszechney bezpieczeństwa odesłano. Inny list Kommissarzów w Niderlandach pod 18 z Bruxelli między innemi okolicznościami i to przytacza. „ Nie „ zmiernie nas smuci, iż to „ powiedzieć przymuszenie „ jesteśmy, że niektórzy woy „ skowi z wszelkiej karności „ wojenney szydzą się, plą „ drują, i zabijają. — Dezer „ cia się także inż zaczyna „ Na drodze naszej ku Maas, „ gościńce zuchwałemi dezer „ terami okryte znaleźliśmy, „ którzy ze żwawemi wolunta „ riuuszami na ich miejsca ho „ noru z radością idącemi wal „ czyli

„czyli.“ Gohier 275 głosami, z 414 na Ministra sprawiedliwości obranym został.

Na Sessyi dnia 21 Kommissarze w Tours znajdujący się Narodowej Konwencji donieśli, iż także w Departamencie Indre i Loire bunt powstał, i o przywrócenie Królewskiej godności, i Xięży głośno domagają się. Vernier imieniem Deputacyi skarbowej wniosek względem Dekretu na podatek z gruntu w 4 artykułach uczynił, który przyjętym był. Rzeczą najgodniejszą uwagi na tey Sessyi był bez wątpienia list Generała Dumourier następujący, który Woienny Minister do swej Relacyi o złych skutkach wojennych interessów w Niderlandach uczynioney przyłączył.

Tirlemont dnia 19 Marca

Z wielkim smutkiem Obywatelu Ministrze! z okropney przegranej, którą poniosłem W Panu sprawuję się. Z moiego wczorajszego listu widziałeś W Panu, iż moje uka-

rania nadto zeszły się. Na doniesienia, które odebrałem z Namur o grożących niebezpieczeństwach, i zbliżeniu się korpusu 10 Tysięcy ludzi, którzy się ku Bruxelli i Löwen udali, sądziłem, iż powszechney rzeczy inaczej uratować niemogłem, iak gdym nieprzyjaciela z swego obozu pod Neerwingen wyparował. Ułożyłem plan napadnienia na lewe skrzydło nieprzyjacielskie: Diwizja szredniego punktu na Neerwingen uderzyła, lewa diwizja pod kommandą Mirandy i Chamomorin na Wieś * * * attak przypuściła; prawa Diwizya, i szredni punkt woyska nieiaka korzyść miały, choć Infanteria dwa razy nazad zwinęła się, i ze Wsi Neerwingen wypędzoną była, przecież uderzenie z lewey strony było nieszczęśliwe, bo cofanie się z pomieszaniem aż do Tirlemont i ieszcze daley nastąpiło. Marechal de Camp Miklin, który artilerią kommanderował, zabitym, i dwóch Generałów zranionych zostało. W tym cofaniu się w tył, czyli raczey w tey ucieczce, wiele ludzi, i armat, a nawet

Kkk

2 armat 12 funtowych straciliśmy. Nic o tey ucieczce niewiedzialem, i spodziewalem się pewnie na zaiutrz znowu uderzyć, ażebym zupełnie zwycięstwo otrzymał, gdy zaś niespokoinym będąc, żadney wiadomości od Mirandy nieodebrałem, a zastyszałem, iż on cofnął się, skoro noc zašla, zwycięzką część woyska opuściłem, ażebym sam wiadomość o lewym skrzydle powziął. Zdziwiłem się, że aż do Tirlemont przybiegłem, a korpusu woyska tam nieznalazłem. Dałem więc Mirandzie rozkaz, ażeby mieysca na wzgórkach S. Małgorzaty woyskiem ofadził, a tak cofanie się swoje ubezpieczył. Równie list odebrałem od Valence, iż on rannym będąc do Bruxelli odieżdża. Chcę znowu obóz mój przy Löwen założyć, ażebym Bruxellę i Meklinię zastronił, a tam wzmożenia mnie woyskiem oczekiwac będę. Wierzay mi Obywatelu Ministrze! iż niészczęście, i nieład do naywyższego stopnia przysły. Obawiam się z tego w tył cofnienia się smutnych skutków, ile

w tym kraju, w którym mieszkańców przez plądrowanie, i niekarność woyskową przeciw nam oburzylismy. Użyję wszelkicy możności w ratowaniu woyska, które to okazało, iż wiele ufności we mnie pokłada. Odwołuję się do ich wyroku, i dobrowolnie się naysurowszey inkwizycyi poddaię, a nawet Rady woienney żadać będę, ażeby o moim postąpieniu sobie sądziła, nad to byłbym szczęśliwym, gdyby życie moje ofiarą wolności być mogło. Umieram teraz albo biiący się za Oyczyznę, albo od niey wskazany! nieboię się ani Dekretu moich Współobywatelów, ani wyroku potomności. Sam Obywatelu Ministrze! sądzić będziesz, iż strata wielka bydź musiała, sam ją na 2000 ludzi liczę. Muszę walecznym żołnierzom sprawiedliwość oddać, lecz coż, kiedy na officerach, a osębliwie na doświadczonych Officerach nam brakuie. Proponuję, ażeby elekcia ich zniesiona zostala, elekcia żadnego talentu nie daie, ani zaufania rozkazać,

ani

ani subordynacyi wymusić nie może.

Podpisany Dumourier.

Z przyłączonego listu Generała Valence widzieć było, iż on trzy razy w głowę szabłą tak ciętym był, że mu skórka od czażki mozgowej aż do oczów przeciętą została.

Na wniosek Iana Debry udekretowano, iż w każdej Gromadzie, czyli Sekcyi Gromadzkiej Deputacia Dozorcza Policyna na cudzoziemców postanowiona być ma.

Nakoniec podług wniosku Iana Debry imieniem Deputacyi Dyplomatycznej uczynionego projekt Dekretu względem Cudzoziemców w 13 Artykułach ułożony przeczytano.

Na wieczornej Sessyi Deputowani z Państwa Dordrecht, i Porentrai pokazali się, i złączenia się z Francją żądali. Prezes tychże Deputatów, braterskim ucałowaniem przyjął, i prozbę ich do Deputacyi posłał.

List z St. Arnaud dnia 13 Marca doniosł, iż buntownicy między Chantonai, i St. Vincent na woysko RPtey pod Generałem Marcé uderzyli, lecz pobici zostali. Ciż buntownicy liczni są, i pod koddendą Vertenil, Saint-Hermine, i Gaston zostają.

Jean de Bry na Prezesa Narodowej Konwencyi obrany jest.

Prezes następujący adres od towarzystwa przyiacioli wolności, i równości w Mieście Marseille przyflany czytać kazał.

„Nietwierni Mandatariu-
szowie, którzy do *pospolstwa*
„odwoływać się chcecie, wasza
„niewierność do naywyższego
„stopnia już doszła. Nadto dłu-
„go to miejsce honoru opano-
„waliście, które obiać niego-
„dnemi jesteście, gdzie wy tyl-
„ko w nadziei kary godney zosta-
„iecie, ażebyście RPtą w ko-
„lebce ieszcze będącą z gruntu
„zniszczyli, lecz daremnie skut-
„ku waszych skrytych fortelów
„i waszego występnego poro-
Kkk 2 zu-

„zumienia się z Tyranami prze-
 „ciw nam sprzyśniętymi o-
 „czekujecie. Przelża przegra-
 „grana, za którą waszey zdra-
 „dzie dziękować mamy, zdra-
 „cóm tylko dół wykopie, ona
 „bowiem w naszych Republi-
 „kanekich sercach mężką siłę
 „ludu, który wolnym być chce
 „obudziła. Uciekajcie z tego
 „świętego mieysca, któreście
 „tylerazy waszym nieczytym
 „tchem zmazali, zostawcie sa-
 „mym przyjaciółom ludu stara-
 „nie zrobienia go szczęśliwym.
 „Sekcie, Korpusy Admini-
 „strujące, Zgromadzenia Lu-
 „du, całe nakoniec nadbrze-
 „że Marselli oświadczają się,
 „iż wy ufność ich straciliście,
 „iż was już więcej za swych
 „Reprezentantów nieuznają.
 „Rozumieją, iż zbawienniej-
 „szego użycia swego udziału
 „Naywyższey władzy uczy-
 „nić niemogą, iak przez to,
 „gdy wam, żebyście się
 „precz oddalili, rozkazują.
 „Nieuznaniemy żadney in-
 „ney Narodowey Konwen-
 „cyi nad tę, która z nami
 „Ojczyzny ratować chce,
 „i powinna. Uciekajcie zu-
 „chwali, i krzywoprzyśięźni
 „Pełnomocnicy! albo boycie

„ się, żebyście naypierwey
 „miecza zemsty Ludu Repu-
 „blikańskiego nieuczuli, któ-
 „ry już trzeci raz wstaie, i
 „dla obrony swych praw żyć
 „albo umierać — przyśięga. „
 Ten address od lewey strony,
 i od Trybunów potwierdzo-
 nym, od Przeciwney zaś par-
 tyi przez wielkie mručenje
 odrzuconym był.

Babey wniost: Zwolanie
 zgromadzenia Ludu! —

Barerre wszedł do Kate-
 dry, i rzekł: Przychodzę,
 żebytem temu nieobywatelskie-
 mu addressowi niektórych Se-
 kcyi Marselskich, i nieroz-
 ważnemu projektowi iedne-
 go z mych Współurzędników
 przeczył, — miał więc dłu-
 gą, i dosadną mowę. Potym
Guadet, Barbaroux, Carlier,
 i Lasource mówili, a ostatnie-
 go, ten projekt udekretowa-
 no: Iż Narodowa Konwen-
 cia odrzuca, i kasluie prozbę,
 i wnioski Sekciów, i korpu-
 sów Administrujących Marsel-
 skich, ile związki iakieś, i
 wprowadzenie woyny domo-
 wey za cel mające.

Z

Z WŁOCH.

Pewne wiadomości.

Lifty z Turynu dnia 20 Marca donoszą, iż Francuzi dnia 12 rano o 4 godzinie na woyska Piemontskie przy Molinetto uderzyli, ich wielka rozwaga i gęsta mgła, która, ich zaślaniała, Kawalera Viterbo, który pod Molinetto kommanderował, do tego przywiodła, iż po wytrzymanym dwóch godzinym podiazdzie wzgórci przez siebie woyskiem osadzone porzucił, i na lewą stronę Bevera pomknął się. Dnia 13 rano Francuzi ognia dawać poczęli, lecz bez skutku, opanowali oni wprawdzie Molinetto, ale wkrótce potem Piemontczykowie na nich uderzyli, i z tego miejsca ich ze stratą wypędzili, kilku zabitych, i 7 niewolników zostawiwszy. Gdy Francuzi postrzegli, że daley wdrzeć się niemogli, do Petra Cava nazad cofnęli się.

Z Cagliari w Sardynii pod 8 Marca donoszą, iż Diwizja Flotty Francuzkiej, która na miaczych Cagliari została, a oprócz innych

napiasku zastrzęgłych okrętów z 10 liniowych i fregat składała się, już dnia 25 Lutego przez okręt kurierowy rozkaz odebrała, ażeby za drugą flotą do Toulon poszła. Przeto wszelkich do tego szrodków natychmiast użyto, lecz gdy okręt le Commerce de Bourdeaux na piasku zastrzęgły do spławu przyprowadzić niepodobna było, przeto co tylko można było z przodu tegoż okrętu na inne okręty przeniesiono, a potem go podpalono. Dnia 26 reszta okrętów pod żagle poszły, i morze Sardyńskie porzuciły. Pożar ognia w tym okręcie 3 dni trwał, i jeszcze dłużej by był zabawił, żeby go byli marynarze z Cagliari niegasili, ażeby żelazo, i miedz, któremi tenże okręt okuty był, w nim znajdujące się pozbiali.

Oprócz tego pięknego okrętu Francuzi przy podbiciu Sardynii nietylko i okręt Polak zwany, który od Sardyńczyków zdobyty, i spalony był, ale też i innych małych 40 botów, i 2 transportowe okręty stracili.

W

W wodzie przy Quarto iednę bardzo piękną miedzianą armatę 32 funtową, i 2 małe żelazne, które Francuzi z przodu okrętu zrucili, tudzież kotwice znaleziono. Wszystkie inne Francuzkie okręty zawsze naprawą zabawne były, co dowodem jest, iż wiele wycierpiały, także i żołnierzy wiele straciły. Liczba zabranych niewolników Sardyńskich do 125 dochodzi, między któremi 4 kobiet, które po mężku przebrawszy się woiowały, znajduie się zabitych zaś 200 zostawili, nieracznując tych, którzy we Floccie wymarli.

Kontynuacja Przetozenia Ludu Neapolitańskiego.

Ktoż w istocie za tak nagłym, i gwałtownym wszystkiego wzruszeniem, może być bezpiecznym domu z rodziców zostawionego, lub krwawą pracą zarobionego majątku, używania go, i pomnożenia dla tych, których natura odradzać mu się daie! Rolnictwo, Handel, Przemysł, Rzemiosła, w cożby się obrocily? Mieszkań-

cy tych pięknych gmachow ziemię tę ozdabiających (na której prawdziwie zdrowiem, i wolnością oddychamy) opuścić by ie musieli; szukając pod obcym Niebem, od ostrych powietrza odmian, przytulenia; a tysiące ludzi dziś z nich i przy nich żyjących, wystawionemi byłyby na nędzę i głód na wszystko narażający, izanowne starożytności zabytki w Świątyniach i Domach, które daleki przychodzień z zadziwieniem i pożytkiem ogląda, zdeptane by i zatarte zostały, z krzywdą następnych wieków, od nowego napływu Barbarzyńców; Czyniemy nakoniec, co możemy wystawując młodszym naszym, iako gwałtowne przez Francuzow Dobr Krolewskich, Kościelnych, i Obywatelskich zabory, ich sprzedaż, składow odwiecznych w tak zamożnym Państwie srebra i złota przetopienie, iuż im nie wystarczą, iuż na Assygnatach i niefałszowanych tracą, iako obfite wszystkiego zapasy niebacznym szafunkiem iuż są ztrwienione.

Reszta potym.